

FORMULARI NUMËR 3

KONCEPTDOKUMENTI PËR KRYEPROKUROR TË SHTETIT

Mbiemri:	Fazliu
Emri:	Shqipdon

Bazuar në kompetencat ligjore të parapara për pozitën që aplikoni, ju lutem të ofroni:

I. Analizën tuaj, si vijon:

1. Si e vlerësoni gjendjen aktuale në Prokurorinë e Shtetit?
2. Cilat mendoni se janë përparësitë kryesore të Prokurorisë së Shtetit?
3. Cilat janë mangësitë kryesore të Prokurorit të Shtetit?
4. Cilat janë rreziqet, sfidat dhe/apo mundësitë e veçanta?

II. Vizioni juaj për përmirësimin e punës operative në Prokurorin e Shtetit

Ju lutem listoni/ përmendni veprimet tuaja afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjate:

1. Cili është vizioni juaj për Prokurorin e Shtetit gjatë mandatit tuaj?
2. Cilat janë objektivat tuaja kryesore?
3. Cilat janë vështirësitë apo rreziqet që prisni gjatë përbushjes së këtyre objektivave?
4. Si do t'i tejkalonit ato?

III. Vizioni për të menaxhuar personelin në sistemin prokurorial

Ju lutem renditni hapat konkretë që do t'i ndërmerrnit gjatë mandatit tuaj?

1. Cilat janë metodat dhe mënyrat tuaja për menaxhimin e stafit?
2. Si planifikoni të ndërtoni një sistem të zhvillimit në karrierë për stafin?
3. Si planifikoni të përmirësoni llogaridhënien dhe profesionalizmin e stafit?

IV. Hapat që do të ndërmerrni për përmirësimin e integritetit dhe llogaridhënieς së sistemit dhe besimit të publikut?

Ju lutem listoni/ përmendni veprimet tuja afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata:

1. Përvoja juaj e deritashme?
2. Hapat që do të ndërmerrni për të ngritur nivelin e besueshmërisë së sistemit prokurorial duke vënë një baraspeshë mes transparencës dhe konfidentialitetit të procedurës?
3. Çfarë planifikoni të ndërmerrni për të siguruar një punë cilësore të prokurorëve?
4. Çfarë planifikoni të përmirësoni në llogaridhënien e përgjithshme të sistemit?

Konceptdokumenti nuk duhet të përbajë më shumë se 15 faqe me shkrimin e llojit Book Antiqua, madhësia 12, hapësira njëshe.

Deklaroj se përbajtjen e këtij Konceptdokumenti e kam përgatitur vetë dhe jam në dijeni se Konceptdokumenti i Kryeprokurorit të Shtetit të emëruar do të publikohet në uebportali.

Nënshtkrimi: M. Fushku

Datë: 03. 02. 2022

Kandidati për Kryeprokuror të Shtetit: Shqipdon Fazliu

I

Sistemi prokurorial në Kosovë vazhdon të sfidohet me probleme të ndryshme. Pavarësisht sfidave, ndërkohe janë bërë edhe hapa përpara. Kështu në vazhdimësi janë tentuar hapa në drejtim të rritjes së cilësisë në punën e prokurorëve, në pavarësinë por edhe rritjen e llogaridhënieve. Duket se qëllimi i mirë nuk është arritur plotësisht, ngase përkundër hapave dhe treguesve pozitiv, mbetet edhe shumë për tu bërë që sistemi prokurorial të jetë aty ku aspiron.

Arsyeja që më ka shtyrë të aplikoj për këtë pozitë, është se vlerësoj që nga pozita e një kryeprokurori mund të jap një kontribut më të madh për të pasur një prokurori bashkëkohore, efikase dhe profesionale. Andaj, konsideroj se është koha që aftësitë e mia ti sprovoj në udhëheqjen e prokurorisë dhe këtë mund ta bëj më së miri nga pozita e Kryeprokurorit të Shtetit, e veçanërisht duke pasur parasysh të mëposhtmet si:

1. Përvoja relativisht e gjatë, apo mbi 11 vite përvojë vetëm në sistemin prokurorial ndërsa gati 20 vite përvojë si jurist;
2. Aftësitë analitike;
3. Njohja e mirë e sistemit duke pasur parasysh se kam kaluar pothuajse të gjitha hallkat në sistemin prokurorial, duke filluar nga departamenti i përgjithshëm, krimet e rënda, koordinatori kombëtar që ka në fokus fushën e konfiskimit dhe së fundmi në ZKPSH;
4. Puna si koordinator kombëtar në fushën e konfiskimit që zgjeron njohuritë e një prokurori;
5. Sukseset e deritashme në punë që paraqesin garancën e suksesit edhe nga pozita e Kryeprokurorit të Shtetit;
6. Qasja kritike e vazhdueshme ndaj performancës jo të kënaqshme në fusha të ndryshme që dëshmon për integritetin profesional dhe qasjen kritike dhe jo nënshtruese;
7. Shkollimi superior, një pjesë e saj apo masterin në SHBA.

Prokurori i Shtetit më duhet të theksoj që në hyrje të këtij dokumenti paraqet dy faqe, disi në kundërshtim me njëra tjetrën.

Njëra faqe paraqet anën pozitive të sistemit prokurorial duke përfshirë një efikasitet të lartë në zgjidhjen e lëndëve ordinere, suksesin e konsiderueshëm në parandalimin e mashtrimeve në zgjedhje, suksesin e konsiderueshëm në luftimin e terrorizmit dhe kimeve ordinere.

Ndërsa faqja tjetër paraqet anën jo të ndritshme të sistemit prokurorial duke përfshirë një mungesë thuajse totale të rezultateve në fushën e luftimit dhe dënimit të korruptionit, kimeve ekonomike dhe të konfiskimit si dhe mungesë të theksuar të llogaridhënieς dhe mungesë të meritokracisë.

Mangësi ka tek baza ligjore kur kemi kompetenca jo aq të qarta mes KPK-së dhe Kryeprokurorit të Shtetit, me fatkeqësisht mungesë të kualitetit të duhur të vet prokurorëve, me tashmë një rrugë të gjatë me llogaridhënie të zbehtë etj.

Të lartëpermendurat njëherit paraqesin rrezikun që një situatë e tillë të pranohet si normale në situatën kur kurrsesi nuk do të duhej të jetë ashtu dhe emërimi i Kryeprokurorit të Shtetit së bashku me ndryshimet e paralajmëruara ligjore paraqesin një mundësi të veçantë që të kemi një fillim të ri, një qasje të re dhe vënie në vend të sidomos llogaridhënieς.

Andaj tashmë edhe pse me vonesë, konsideroj se është koha që kësaj ti japim një implus të ri e ky do të ishte përmirësimi i punës, veçmas në aspektin kualitativ. Për të përmirësuar punën në prokurorinë dhe për të dhënë kontributin tim, unë kam planin si në vijim, përmes zbatimit të të cilit pretendoj të kemi një prokurori efikase, të drejtë, profesionale dhe të paanshme:

II

Një prokurori e pavarur, shumëetni, e qasshme për të gjithë, profesionale, e drejtë, efikase, transparente dhe në shërbim të publikut si dhe një prokurori ku secili kryen pjesën e tij të detyrës.

Llogaridhënia, transparenca, respektimi i lirive dhe të drejtave të njeriut dhe zbatimi efektiv i hetimit dhe ndjekjes penale paraqesin objektivat kryesore.

Vështirësitë e pritshme kanë të bëjnë me faktin se pres një qasje të re, shumë më proaktive të prokurorëve dhe kjo potencialisht mund të jetë sfidë, mirëpo poashtu kam mësuar se edhe fillimi i zbatimit të procedurave alternative e edhe i konfiskimit janë pritur shumë

rëndë dhe ka pasur dhe ka sfida në zbatimin e tyre meqenëse është metode e re e të vepruarit dhe shmangje nga puna bazë e prokurorit me të cilën janë mësuar me vite të tëra. Mirëpo posa prokurorët të mësojnë për përfitimet që sjell mënyra e re e qasjes ndaj luftimit të krimtit, besoj se ajo do të përqafohet nga të gjithë dhe sfidat do të zbuten. Kurse tekalimi i tyre do të bëhet duke u bazuar në bashkëpunimin e ngushtë me KPK-në në dy pika kyçë: llogaridhënie në përmasa të cilën deri më sot nuk e kemi parë dhe vlerësim të performancës. Kudo ku do të ketë çalime në performancë ne do ti adresojmë ato përmes llogaridhënieve dhe vlerësimit të performancës dhe prokurorët tepër shpejtë do ta kuptojnë se mundësia e tyre për të mbajtur pozitën e prokurorit apo për avancim do të varet ekskluzivisht nga performanca e tyre.

III

Ndërtimi i raporteve kolegiale, raporteve të mirëbesimit dhe respektit ndaj njeri tjetrit është kritik për suksesin e një prokurorie. Një gjë të tillë e kam kultivuar qysh moti dhe është pjesë e pandashme e punës sime. Kështu për të ilustruar këtë gjë, e sqaroj se në vitin 2010-2013, sa kam punuar ne prokurorinë në Gjilan, kam pasur raporte të shkëlqyera kolegiale me prokurorët dhe kryeprokuroren e atëhershme Rabije Jakupi. Potencoj se në atë kohë kemi qenë vetëm tre prokurorë në terren, plus kryeprokurorja që nuk ka qenë e angazhuar në seanca apo hetime. Andaj ne tre prokurorët, kemi mbuluar gjykatën në Gjilan, Kamenicë, Viti e më vonë edhe atë në Novobërdë. Ne kemi zëvendësuar njëri tjetrin në mirëbesimin më të madh të mundshëm. Raporti pozitiv dhe mirëbesimi mes neve tre prokurorëve, Shefik Memeti, Isuf Sadiku dhe unë ka qenë kritike dhe vendimtare që lëndët ti punojmë me efikasitet dhe të shpallemi madje si prokuroria me efikasitetin më të lartë në vend, pavarësisht se kemi qenë vetëm tre prokurorë.

Një gjë të tillë e kam vazhduar edhe më tutje, madje jo vetëm me zyrtarët ligjor dhe bashkëpunëtorët profesional por edhe me praktikantët. Në zyrën time në atë kohë kam pasur dy praktikante, të cilat janë angazhuar aktivisht në secilën veprimtari timen, duke përfshirë kontaktin me policinë dhe draftimin e shkresave të ndryshme.

Të njëjtin qëndrim e kam pasur edhe në Zyrën e Kryeprokurorit të Shtetit dhe në të gjitha ato raste më të komplikuara kam biseduar dhe jam konsultuar me zyrtarët ligjor apo me bashkëpunëtorët profesional dhe kemi analizuar rastet dhe më pas jemi dakorduar bashkërisht për rrugën të cilën duhet ndjekur për të hartuar një shkresë sa më të suksesshme. Poashtu zotohem që edhe nga pozita e kryeprokurorit të kultivoj marrëdhënie të shkëlqyera me prokurorët dhe me gjithë stafin tjetër të prokurorisë për të pasur një mobilizim maksimal, meqenëse vetëm puna ekipore është ajo që garanton suksesin dhe qëndrueshmërinë në luftimin e suksesshëm të krimtit. Puna efikase reflektohet edhe përmes stafit administrativ, të cilët duke kuptuar detyrat e tyre drejt dhe

në bashkëpunim të mirëfilltë dhe të drejtpërdrejtë me prokurorët, arrijnë të na mbështesin në punën tonë, qoftë në aspektin e afateve procedurale, qoftë në organizimin dhe rregullimin e shkresave përkatëse, duke bërë kështu punë edhe të ndarë, edhe ekipore, e që zakonisht përkthehet në rezultate të punës.

Komunikimi efektiv brenda vet prokurorisë duhet të bëhet në atë formë që zyrtarët ligjor, bashkëpunëtorët profesional dhe stafi tjetër mbështetës të inkadrohen sa më shumë që është e mundur në kryerjen e punëve të cilat u takojnë. Kështu zyrtarët ligjor dhe bashkëpunëtorët profesional nuk duhet kufizuar vetëm në përfundimin e lëndëve më pak të rëndësishme, sikur se është një praktikë, mirëpo ata duhet të angazhohen edhe shumë më tepër, edhe me pjesëmarrien në gjykime, sidomos ato të komplikuara dhe ata madje të janë shtyllë apo krah i djathtë i prokurorit sepse në fund të fundit kjo do ti formësojë ata gradualisht në profesionin e tyre. Një plan të posaçëm për rolin e zyrtarëve ligjor dhe bashkëpunëtorëve profesional e mendoj sidomos tek procedurat alternative, sikur është pezullimi nga neni 230, kushtet kur ndjekja nuk është e obligueshme nga neni 231, ndërmjetësimi nga neni 232, marrëveshja e fajësisë nga neni 233 por edhe tek urdhrat ndëshkimor. Pra prokurorët duhet të punojnë sa më shumë me zyrtarët ligjor, dhe për një gjë të tillë do të përkujdesem edhe vet që ata të zotërojnë plotësisht teknikën e tillë dhe më pas punën më të madhe në zbatimin e procedurave alternative e parashoh të kryhet pikërisht nga këta. Më detajisht mund ta sqaroj gjatë intervistimit një ide të tillë.

Tashmë në këtë dokument e kam theksuar në disa raste se kryefjala e punës së kryeprokurorit do të jetë zbatimi adekuat i llogaridhënieve dhe vlerësimit të performancës. Në rast se tek një prokuror konstatohet se në një rast të caktuar nuk ka ndërmarrë një veprim të caktuar dhe ka mundur ta bëj këtë, kurse rasti ka pësuar në kualitet për shkak të kësaj, atëherë i njëjtë nuk do të mund të marrë vlerësim të mirë të performancës. Mirëpo, nëse lëshime të tillë përsëriten, atëherë i njëjtë do të ballafaqohet me pasoja sipas ligjit përgjegjësinë disiplinore.

Vëmendje e posaçme do ti kushtohet dobisë pasurore të përfituar me vepër penale dhe një gjë e tillë do të adresohet përfundimisht. Me këtë edhe do të redukojmë numrin e lëndëve gjyqësore, sepse do të shhangim disa raste kur palët krejtësisht pa nevojë udhëzohen në kontest civilo juridik, por në anën tjetër edhe do ta kryejmë punën tonë deri në fund. Një rast do ta konsiderojmë se është kryer deri në fund, vetëm kur prokurori adreson edhe dobinë pasurore. Vetëm nëse adresojmë edhe dobinë pasurore do ta kryejmë punën si duhet dhe do të rrisim imazhin e prokurorisë ngase të dëmtuarit në fund të fundit i intereson zhëdëmtimi dhe jo edhe një proces tjetër gjyqësor dhe kalim i disa viteve tjera në gjykim për realizimin e kërkësës pasurore juridike.

Kur një prokuror nuk e adreson dobinë pasurore, atëherë vlerësimi i tij i performancës do të jetë objekt shqyrtimi dhe përpos kësaj, ne në një situatë të tillë do ta vlerësojmë edhe kryeprokurorin e asaj prokurorie. Pra do të tentojmë të instalojmë llogaridhënien në nivelin vertikal ku nuk do të preket vetëm prokurori i rastit por edhe kryeprokurorët. Kryeprokurorët në fund të fundit janë aty për të na sinjalizuar kur diçka nuk është kryer si duhet. Dhe nëse ata nuk e bëjnë një gjë të tillë, dhe rasti merret në shqyrtim nga ZKPSH, atëherë llogaridhënia do të veproj edhe ndaj prokurorit të rastit, edhe ndaj vet kryeprokurorit.

Kryeprokurorët do të janë çelësi i llogaridhënieve dhe vlerësimit të performancës. Nëse nuk ka zbatim të LKZK, ndonjë aksion i përmasave të mëdha (psh luftimi i kontrabandës, luftimi i krimeve me narkotikë etj.), nëse nuk ka rezultate konkrete në konfiskim, krimë ekonomike apo korruption, nëse nuk ka zbatim adekuat të procedurave alternative, nëse nuk ka zbatim të institutit të dëshmitarit bashkëpunues, nëse nuk ka kërkesa të mjaftueshme për mbrojtje të ligjshmërisë, etj., atëherë kryeprokurorët nuk do të kenë vlerësim pozitiv dhe në mungesë të rezultateve do ti rekomandojmë KPK-së ndërprerjen e mandatit si kryeprokurorë para përfundimit të mandatit. Mesazhi që do të përçohet është se vetëm me rezultate konkrete mund të mbahet pozita e fituar.

Pra me këtë qasje, do të obligojmë secilin të kryej pjesën e tij të detyrës dhe reduktimin e nevojës për mbikëqyrje të secilit rast, ngase secili prokuror dhe kryeprokuror do ta kuptoj tepër shpejtë se mungesa e vigjilencës më nuk do të tolerohet. Kur secili të bëj pjesën e tij të punës si duhet, atëherë vetveti do të rritet efikasiteti ngase ZKPSH do ta bëj punën e saj, PSRK të sajën, sikurse edhe apeli e prokuroritë themelore.

IV

Përvoja ime është konform kriterieve të përcaktuara për përzgjedhjen e Kryeprokurorit të Shtetit.

Kurse gjendja në sistemin prokurorial do të thosha se është krejtësisht e papërshtatshme për arritjen e rezultateve të kënaqshme andaj edhe duhet që ajo të ndryshohet. Ky ndryshim nuk mund të bëhet nëse vazhdohet të punohet me ritmin e njëjtë dhe metodën e njëjtë e deri diku edhe me stafin e njëjtë. Andaj konsideroj se do të duhet të kemi ndryshime të konsiderueshme. Madje në disa sektorë edhe ndryshime të konsiderueshme sepse vetëm me ndryshimet e duhura mund të pretendojmë rezultate tjera.

Në aspektin afatshkurtër, në bashkëpunim me KPK-në dhe ndoshta edhe MD-në (nëse do të ketë nevojë për ndryshim të ligjit), do të marrim veprime të sqaruara si në fundin e këtij dokumenti.

Në aspektin afatmesëm dhe afatgjatë mëtojmë të ndërmarrim veprime konkrete si në pikat si në vijim:

1. APLIKIMI I PROCEDURAVE ALTERNATIVE:

Tashmë në gjithë botën me sistem të avancuar të drejtësisë, procedurat alternative janë pjesë përbërëse e sistemeve të drejtësisë. Kryeprokurori i Shtetit (unë kam qenë hartues dhe iniciues i zbatimit të këtyre masave) në këtë drejtim ka aprovuar dokumentin "Strategjia për reduktimin e numrit të lëndëve nëpër gjykata" dhe këtë strategji e ka aprovuar në fillim të muajit qershor 2015 dhe strategjia si qëllim ka reduktimin e numrit të lëndëve nëpër gjykata përmes implementimit të procedurave alternative, marrëveshjeve të fajësisë, duke synuar dhënen e një drejtësie në një kohë të arsyeshme, pastaj që prokurorët të shkarkohen nga barra e numrit të madh të lëndëve në pritje dhe krejt këto do të mundësonin që prokurorët të merren më tepër me raste më të mëdha, me konfiskim të pasurisë së paligjshme por edhe me evitim e stigmatizimit të panevojshëm që secili njeri të mos evidentohet si kryes i veprës penale, në ato raste ku ligji lejon mbylljen e rasteve përmes procedurave alternative.

Përdorimi më i gjerë i procedurave alternative është i një rëndësie jetike. Në kohë kur asnjë sistem prokurorial nuk ka resurse të bollshme për të trajtuar numrin e madh të lëndëve, përdorimi i këtyre masave nënkuption që ato raste të natyrës më të lehtë, zgjidhen me këto procedura dhe u mundëson prokurorëve komoditet më të madh në fokusimin aty ku shteti ka interes shumë më të lartë, pra në trajtimin e krimeve ekonomike, korruptionit, konfiskimit, veprave penale kundër jetës dhe trupit, shëndetit etj.

2. RRITJA E BASHKËPUNIMIT ME POLICINË

Pavarësisht se është një frazë shumë shpesh e dëgjuar, mendoj se në këtë aspekt ka shumë punë për tu bërë. Pra, konsideroj se ka shumë hapësirë të përmirësimit të bashkëpunimit me policinë. Faza e hershme e hetimit është pothuaj se në duar të policisë dhe në këtë fazë duhet që bashkëpunimi dhe komunikimi me policinë të intensifikohet dhe përmirësohet.

Kështu përmirësimi mund të vijë nga një komunikim më intensiv mes policisë dhe prokurorisë, qysh në hapat fillestare të marrjes së informacionit se një vepër penale mund të jetë kryer.

- a.) Gjëja e parë që mund të bëhet është thirrja e një takimi me eprorët e policisë dhe më pas planifikoj të vizitoj të gjithë sektorët kryesor në kuadër të Policisë së Kosovës. Mendoj se është e një rëndësie jetike që hetuesve tu komunikohet vendosmëria në luftimin e krimit të të gjitha llojeve. Andaj mesazhi i parë që do të dërgoj tek hetuesit është që nga luftimi i së keqes nuk do të kursehet askush. Do tu bëhet e qartë hetuesve se prioritet mbi prioritete do të jetë luftimi i dukurive me element korruptiv brenda vet sistemit. Pra, mesazhi do të jetë se do të jem personalisht i interesuar që fillimisht të pastrojmë oborrin e shtëpisë, duke filluar me vet prokurorinë, gjykatat dhe policinë, e duke mos përjashtuar zyrtarë doganor, të ATK-së e atyre të komunës por edhe të tjerë. Pra, e konsideroj të një rëndësie jetike që hetuesit të dijnë se nuk do të amnistojmë asnje, dhe se madje prioritet do të jetë luftimi i elementëve eventual korruptiv brenda prokurorisë, gjykatave dhe vet policisë. Pra, do të hapim derën gjerë e gjatë dhe do të inkurajojmë maksimalisht policinë që informatat që ata i marrin çdo ditë përmes rrugëve të ndryshme operative, ti shfrytëzojnë maksimalisht dhe se në këtë drejtim do të kenë mbështetjen e parezervë nga ana ime. Do të emërojmë një prokuror-koordinator për raste të tilla.
- b.) Pos korrupsionit që është prioritet i secilës prokurori, ne do ti kushtojmë vëmendje edhe veprave tjera penale, apo atyre që janë më të rëndësishmet për njeriun, e që ështëjeta, shëndeti dhe integriteti trupor. Kështu unë do të kërkoj nga secili kryeprokuror që të rihipin sërisht të gjitha rastet e vrasjeve me kryes të panjohur. Do të caktojmë prokurorë tjerë nga ata që kanë trajtuar rastet dhe do të kërkojmë ekipe hetuesish tjerë nga ata që kanë punuar më parë në këto raste. Do të emërojmë një koordinator në nivel vendi për të caktuar dinamikën e hetimit apo vlerësimin e rihapjes së rasteve të tilla.
- c.) Poashtu do të caktojmë një plan sa i përket trajtimit të rasteve të veprave penale të kryera në komunikacion. Për shkak të mos ekspozimit të detajeve që nesër edhe mund të realizohen, kam një plan në trajtin e rasteve potenciale të aksidenteve në trafik, mirëpo për shkak të konfidencialitetit këtë mund ta trajtoj pas emërimit.
- d.) Do të kemi një patrollim rutinë më të shpeshtë të prokurorisë në qytet për të vënë në pah prezencën e prokurorisë, për të rritur komunikimin dhe për të vepruar në fund të fundit, kudo ku vërehen vepra penale. Me këtë mëtoj ngriçjen e besimit të qytetarëve në prokurorinë e kjo mund të sjell në të ardhmen edhe raportim rutinë të vet qytetarëve kur shohin se po kryhet vepra penale.

- e.) Kujdestaria e prokurorëve. Në Prishtinë por edhe kudo tjetër ku ka nevojë, kujdestaria do të ri organizohet me stacionet policore sepse nuk është logjike të kemi vetëm një prokuror kujdestar në një region që mbulon rrith 40% të krimeve në gjithë vendin.
- f.) Si dhe hetim i mirë, i gjithanshëm dhe kualitativ i rasteve. Konsideroj se parakusht që të kemi më tepër aktgjykime dënuese, është hetimi i mirë dhe i gjithanshëm i secilit rast. Andaj në secilin rast të kallëzimit penal, në kolegjumet e prokurorëve do të inkuarajoj që prokurorët të kërkojnë plotësimin e kallzimit penal, përmes grumbullimit të informatave apo hetimit, në mënyrë që rasti të jetë plotësisht, ama plotësisht i mbështetur me prova që dëshmojnë fajësinë e të pandehurit. Kjo në njëren anë rritë gjasat për aktgjykim dënues, poashtu rritë gjasat që kur i pandehuri të "jetë i mbështetur pas muri nga provat e shumta", të ketë më të lehtë hyrjen në marrëveshjen e fajësisë, pastaj përparësi tjetër do të jetë se seancat gjyqësore nuk do të shtyhen në bazë të propozimeve për prova të reja e dëshmitar të ri. Pra esenca do të jetë që të grumbullohet secila provë e mundshme dhe të merret në pyetje secili dëshmitar i mundshëm për të pasur një gjykim më të shpejtë dhe efikasitet më të lartë.
- g.) Do të shikohet mundësia e incizimit të bisedave mes policisë dhe prokurorit kujdestar. Arsyja qëndron në faktin se në disa raste të dhunës në familje ka pasur bartje të përgjegjësisë nga policia tek prokuroria dhe anasjelltas. Pra njëra palë ka thënë të kundërtën e palës tjetër. Nga praktika dhe përvoja personale, e di se një gjë e tillë herë pas here edhe është problematike. Andaj për të përcaktuar në raste të tillë përgjegjësinë e qartë të njërit apo tjetrit institucion është e nevojshme të dihet se cila ka qenë informata që është bartur tek prokurori dhe cili është komunikimi i saktë mes policisë dhe prokurorit kujdestar. Poashtu incizimi i bisedave mund të ketë edhe një efekt tjetër shtesë e ky është mosinterferimi në telefonin kujdestar i palëve të treta.

3. UNIFIKIMI I VEPRIMIT

Kryeprokurori luan një rol të rëndësishëm për shkak të pozitës që ka në unifikimin e veprimit brenda sistemit prokurorial. Kështu thelbi i ngritisë së besimit të opinionit në organet ligjzbatusë është trajtimi i njëjtë dhe i barabartë i qytetarëve para ligjit. Ky është edhe një postulat kushtetues dhe i mishëruar edhe në procedurën penale. Pra për nga pozita e tij, Kryeprokurori i Shtetit përmes udhëzimeve të detyrueshme duhet të unifikojë

mënyrën e të vepruarit, ashtu që një i pandehur apo një i dëmtuar të ndjejë një formë të të trajtuarit, pavarësisht se ku ka ndodhur rasti. Më pas do të punojmë edhe me kryeprokurorët nëpër prokurori themelore, sepse meqenëse ata shohin të gjitha aktgjykit, ankesat apo edhe të gjitha shkresat tjera, ato të ndahen me të gjithë prokurorët dhe stafin tjetër në prokurori në mënyrë që trajtimi të jetë i njëjtë. Andaj pavarësisht asaj se prokurorët kanë pavarësinë profesionale dhe funksionale të veprimit, megjithatë trajtimi duhet të jetë i njëjtë. Nga praktika kemi raste kur psh tek rastet e korruptionit, një prokuror krahas ngritjes së aktakuzës kërkon edhe dënimin plotësues, kurse disa të tjerë nuk e kërkojnë një gjë të tillë. Andaj nëse rrëthanat e kryerjes së veprës penale janë të ngashme, edhe të vepruarit duhet të jetë i ngashëm dhe të mos ketë dallime në trajtimin e të pandehurve. Kjo ofron sigurinë juridike për qytetarët për ti mbrojtur nga arbitrariteti.

Një situatë tjetër mund të jetë arritja e marrëveshjeve të fajësisë ku sërisht kryeprokurori ka rolin e tij në bazë të pozitës që ushtron dhe se duhet të sigurohet që dënimet të jetë të ngashme në rrëthana të ngashme. Në këtë drejtim do të punohet me prokurorët edhe në zbatimin sa më të plotë të Udhëzuesit për Shqiptimin e Dënit, të lëshuar nga Gjykata Supreme.

Një situatë tjetër që ka të bëj me unifikimin e të vepruarit, janë edhe kërkesat për paraburgim por edhe shumë veprime të tjera. Nëse kjo prakikë unifikohet për aq shumë sa kjo është e mundur, atëherë në opinion cimentohet bindja se prokuroria vepron drejtë dhe njëjtë për të gjithë. Pasojë e kësaj është rritja e besimit të opinionit në punën e prokurorisë.

Një kritikë e së kaluarës poashtu besoj se mund të adresohet tek ngritja e aktakuzave për shkak të dyshimeve se është kryer vjedhja e shërbimeve. Kemi pasur disa raste në të kaluarën kur janë ngritur aktakuza kundër personave që kanë ndërruar jetë. Një gjë e tillë krijon një situatë të pakëndshme dhe një përshtypje të joseriozitetit të organit të ndjekjes. Andaj në këto raste do të kërkoj të bëhen përpjekje të arsyeshme që të kontaktohet personi i dyshuar dhe ti jepet mundësia e deklarimit, ose përmes Zyres së Gjendjes Civile.

Ndërsa në raste më të ndërlikuara, Zyla e Kryeprokurorit të Shtetit do të shpërndajë praktikat tona, me qëllim të harmonizimit të të vepruarit në mbarë vendin.

4. PRIORETIZIMI I RASTEVE

Prokurori i Shtetit në parim e trajton secilën lëndë, që është në punë me përkushtimin maksimal e profesional. Pavarësisht kësaj, ne do ti japim prioritet absolut rasteve që lidhen me:

- a.) Rastet e natyrës së veprave penale që kanë të bëjnë me korrupsion,
- b.) Veprave me element terrorist,
- c.) Rastet e veprave penale me krim të organizuar,
- d.) Dhunës në familje,
- e.) Veprave penale kundër jetës dhe trupit,
- f.) Rasteve ku ka konfiskim,
- g.) Dhe të tjera sipas nevojës.

5. HETIMI I PLOTË I RASTEVE

Hetimi i plotë i rasteve në të vërtetë nuk do të duhej të përmendej, meqenëse një gjë e tillë supozohet se duhet të ndodh. Megjithatë nga përvoja ime e larmishme si prokuror në DP, pastaj në ZKPSH e edhe si koordinator, kam vërejtur se një gjë e tillë në të vërtetë nuk zbatohet si duhet dhe hetimet shpeshherë kryhen duke mos ndërmarrë të gjitha veprimet e duhura hetimore. Andaj, do të kërkoj nga prokurorët që rastet të mos i hedhin apo të mos i pushojnë hetimet si dhe të mos i ngrisin aktakuzat, pa i kryer të gjitha veprimet e duhura hetimore. Edhe pse kjo mund të tingëlloj si kërkesë që mund të ndikoj që rastet mund të prolongohen paksa si pasojë e kërkesës përmarrje të më shumë veprimeve hetimore, në të vërtetë është e kundërta. Kështu që edhe nëse në fillim rastet vërtetë mund të marrin më shumë kohë përtu zgjidhur, fundi i procesit gjyqësor do të jetë më i shpejtë. Kjo del si konkluzion, sepse kur vepra penale hetohet mirë, atëherë procesi gjyqësor mund të rrjedh pa probleme të mëdha, sepse janë evidentuar të gjithë dëshmitarët e mundshëm dhe reduktohet mundësia që prokurorët gjatë gjithë kohës të propozojnë dëshmitarë të rinj, janë mbledhur të gjitha ekspertizat e mundshme dhe nuk ka nevojë që procesi gjyqësor të ndërpritet sepse ndonjë ekspertizë duhet të merret ndërkohë si dhe janë kryer të gjitha veprimet hetimore të mundshme dhe si pasojë e kësaj do të propozohen shumë më pak veprime hetimore që nuk janë të përfshira në aktakuzë. Shembull: për disa vepra penale do të jetë që tek rastet e aksidenteve në trafik, të merren në pyetje të gjithë dëshmitarët dhe jo vetëm vozitësit e përfshirë në aksident. Pastaj tek lëndimet trupore, pos marrjes në pyetje të të gjithë dëshmitarëve të mundshëm dhe sigurimit të incizimeve përmes kamerave që tash janë të vendosura në më shumë vende, do të duhej te merren edhe të gjitha fotografitë me ngjyra të pjesëve ku janë shkaktuar lëndimet sepse kjo nganjëherë është përkujtuesi më i mirë i asaj që ka ndodhur. Më pas tek veprat penale kundër korrupsionit, është e rëndësisë vitale të merren sa më shumë veprime hetimore përtë bindur më shumë gjykatën se vepra penale e pretenduar në aktakuzë edhe ka ndodhur.

Në fund të fundit, një gjë e tillë është edhe mandatore sepse nen i 7 i KPP-së përcakton në mënyrë detyruese se të gjitha organet që marrin pjesë në procedurën penale, detyrohen që saktësisht dhe tërësisht ti vërtetojnë faktet që janë të rëndësishme për marrjen e vendimit të ligjshëm.

6. SHFRYTËZIMI RACIONAL I RESURSEVE TE HETUESISË

Në praktikë kam vërejtur se policia por edhe vet prokuroria shpenzon shumë kohë në trajtimin e disa rasteve me informata anonime. Përderisa është e nevojshme që secila informatë të trajtohet me profesionalizëm dhe përkushtim sepse edhe në këtë formë denoncohet por edhe luftohet krimi. Mirëpo ka edhe shumë e shumë informata të tillë të cilat janë plotësisht të përgjithshme dhe të motivuara nga arsyet e dyshimita. Andaj do të kërkoj që resurset hetuese të shfrytëzohen racionalisht dhe informatat e tipit të tillë të procedohen shpejtë dhe pa marrë shumë kohë. Kështu së paku në PSRK dhe PTH Prishtinë do të caktojmë prokurorë të cilët do të kenë pikërisht këtë detyrë, që informatat që nuk përbajnjë asgjë përbajtësore të procedohen shpejtë dhe që hetuesia të merret vetëm me ato raste ku shihet se vërtetë ka potencial për hetim të ndonjë vepre penale. Kështu do të rrisim efikasitetin dhe resurset hetuese në dispozicion do ti shfrytëzojmë në mënyrë rationale dhe jo të mbingarkojmë policinë dhe prokurorinë me hetime të cilat sipas të gjitha gjasave nuk shpiejnë askund.

7. PROFILIZIMI

Aty ku është e mundur dhe e përshatshme, do të bëhet profilizimi i prokurorëve.

8. AKTAKUZA MË CILËSORE

Një synim tjetër gjatë udhëheqjes së Prokurorit të Shtetit do të jetë ngritja e cilësisë së aktakuzave. Kjo mund të bëhet pas zbatimit të hapave të theksuar më lart dhe ndërveprimit më të madh mes organeve tjera ligjzbatusë. Kështu do të kërkojmë më tepër veprime hetimore nga ana e Policisë së Kosovës, kur hetimi kryhet nga ata. Por edhe pas marrjes së kallëzimit penal, prokurorët do të udhëzohen që para se të vendosin të ngrisin aktakuzën, të plotësojnë kriterin ligjor të ekzistimit të dyshimit të bazuar mirë për ngritje të aktakuzës. Andaj do të jemi më kërkues në marrjen e të gjitha provave të mundshme, para se të vendoset të ngritet aktakuza.

Një gjë e tillë do të vlejë njësoj edhe për organet tjera që parashtronin kallëzime penale. Kështu një numër i caktuar i aktakuzave vijnë edhe nga KEDS-i, ndërsa ka ndodhur disa

herë që personat e akuzuar të rezultojnë si të vdekur. Një gjë e tillë lë një shije të hidhur edhe tek familjarët e të akuzuarit por edhe tek opinioni, andaj një situatë e tillë duhet të zgjidhet përmes bashkëpunimit më të madh mes prokurorit dhe KEDS-it.

Edhe pse sërisht prokurorët kanë pavarësinë profesionale dhe funksionale, megjithatë arsyetimet në aktakuza duhet të përmirësohen. Është një fakt thuaje notor se aktakuzat janë të arsyetuara shpesh dobët. Sidomos në rastet kur ka propozim për konfiskim apo propozim tjetër nga prokurori, arsyetimi duhet të jetë më i mirë dhe më bindës sepse vetëm kështu shtohen gjasat që propozimi edhe të aprovohet nga ana e gjykatës.

9. PËRFAQËSIM MË I MIRË I RASTEVE NË GJYKATA

Zgjidhja e një rasti penal nënkupton që të ndërmerrin një sërë hapash në mënyrë zinxhirore dhe nëse një hallkë diku nuk funksionon si duhet, atëherë rritet mundësia që të gjithë hapat tjerë të rezultojnë të pavlerë. Një rëndësi tejet të madhe luan edhe përfaqësimi në gjykatë i rastit penal. Unë si kryeprokuror do të kërkoj nga të gjithë kryeprokurorët e prokurorive themelore që në të gjitha rastet më të rëndësishme dhe më të mëdha që kemi, të ndërmarrim veprimet si më poshtë:

- a.) Do të përpinqemi maksimalisht që prokurori që heton rastin edhe ta ngrisë aktakuzën dhe ta përfaqësojë rastin deri në fund, pavarësisht nëse ndërron ndonjë departament,
- b.) Që në rastet më të komplikuara si ato të korruptionit (në numër të kufizuar), të caktojmë edhe nga një prokuror zëvendësues dhe në rast se prokurori kryesor për një arsy ose tjetër më nuk do të mund të udhëheq rastin, atëherë prokurori zëvendësues do të jetë i gatshëm ta përfaqësojë rastin pa lejuar zvogëlim të kualitetit. Prokurori zëvendësues do të marrë pjesë në marrjet në pyetje, në shqyrtime gjyqësore dhe do të jetë i informuar për të gjitha veprimet e prokurorit kryesor,
- c.) Do të caktohen prokurorët e përhershëm për degët e të gjitha gjykatave. Këta prokurorë do të pranojnë rastet që vijnë nga këto qytete, do ti hetojnë ato, do të ngrisin aktakuzat dhe do ti përfaqësojnë rastet deri në fund.

10. ANKESAT TË HARTOHEN VETËM NGA PROKURORËT

Një rëndësi të posaçme do ti kushtojmë edhe hartimit të ankesave. Deri më tanë ka qenë një praktikë që në një numër rastesh, ankesat janë hartuar nga stafi ndihmës dhe kjo paraqet menjëherë një të metë ngase stafi ndihmës nuk ka marrë pjesë në gjykim dhe mundësia e evidentimit të të gjitha të metave procedurale e materiale gjatë gjykimit mund të jetë më e vogël. Andaj do të kërkoj nga prokurorët që ankesat të hartohen nga ata,

madje edhe gjatë gjykimit, prokurorët duhet të mbajnë shënimë nëse ndonjë gabim ka ndodhur nga ana e gjykatësit/trupit gjykues, në mënyrë që kur të hartohet ankesa, ta kenë më të lehtë të evidentojnë të gjitha shkeljet e kryera gjatë gjykimit.

11. MË SHUMË KËRKESA PËR MBROJTJE TË LIGJSHMËRISË

Poashtu do ta kemi një vëmendje shumë më të madhe tek kërkessat për mbrojtje të ligjshmërisë. Nuk është një gjë e pëlqyer, që një prokuror të hetoj me muaj e ndoshta edhe me vite një rast, të ngris një aktakuzë, ta përfaqësojë atë, ta dërgoj rastin përmes ankesës në Gjykatën e Apelit dhe pas këtyre, të heq dorë nga veprimi i fundit. Andaj, nëse kemi bërë gjithë këta hapa, do të kërkoj që të hartohen më shumë kërkesa për mbrojtje të ligjshmësisë sepse vendimi nga Gjykata Supreme mund të përdoret edhe në rastet e tjera të ngashme në të ardhmen.

12. KONFISKIMI

Kosova tashmë ka infrastrukturën ligjore rrëth konfiskimit. Dhe krejt çka kërkohet është zbatim më i madh në praktikë i këtyre ligjeve. KPRK në nenin 92, dispozitat e reja në draft KPP-në që pritet të aprovohet së shpejti dhe dispozitat në LKZK janë në harmoni me njëra tjetrën dhe paraqesin bazë të gjerë ligjore për një konfiskim shumë më efikas dhe më të lartë, se sa kemi shifrat në këtë moment.

Andaj edhe konfiskimi do të jetë shumë i rëndësishëm dhe do ti kushtohet një vëmendje e posaçme. Dispozitat e reja të konfiskimit janë shumë më të qarta dhe të thjeshta dhe unë do të ndihmoj prokurorët që ti zbatojnë këto dispozita sa më mirë, në mënyrë që të kemi sukses në konfiskimin e pasurive të paligjshme.

Asnjë kryeprokuror i prokurorive themelore nuk do të konsiderohet se ka kryer detyrën e tij me sukses nëse ka mungesë të rezultateve në konfiskim dhe kjo do tu bëhet e ditur menjëherë të gjithëve.

13. KOLEGIJUMI I PROKURORËVE

Kolegiumi i prokurorëve do të jetë tejet i rëndësishëm dhe aty do të diskutohet për të gjitha sfidat që kemi. Do të tentoj të përfshij prokurorët sa më shumë që është e mundur në vendimmarrje dhe të gjitha idetë e tyre do të zbatohen, kuptohet nëse aprovojen nga shumica e prokurorëve. Pra do të zbresim nga përshtypja e nivelit hierakrik vertikal në atë horizontal dhe të gjithë prokurorët do ta ndjejnë shumë shpejtë se nëse kanë ide apo vërejtje rrëth punës, ato do të zbatohet dhe se ata janë pjesë shumë e rëndësishme e vendimmarrjes.

14. AVANCIMI

Natrisht se një gjë e tillë varet nga KPK që si mekanizëm kushtetues bën edhe avancimin e prokurorëve. Megjithatë kërkesat bëhen nga kryeprokurorët dhe nga Kryeprokurori i Shtetit, andaj që në fillim të punës sonë do ta bëjmë të ditur se avancimi në të vërtetë do të shëndërrrohet në një proces të thjeshtë ngase avancimi tash e tutje do të varet nga vet prokurorët. Të gjithë ata që do të tregojnë rezultate të mëdha do të janë në rend të parë për avancim dhe më nuk do të ndodh në asnje rrethanë që të kemi avancime të prokurorëve në rrethana kur nuk ka prova të suksesit të tyre të mëhershëm.

15. TAKIMET VJETORE ME QYTETARË

Gjatë një viti kalendarik, do të përpinqem të komunikoj sa më shumë që është e mundur me qytetarët dhe në këtë drejtim do të organizojmë së paku 1 - 2 takime vjetore me qytetarë. Prokuroria duhet të shikohet si institucion në shërbim të qytetarëve dhe ata duhet të shohin gjithë transparencën e lejueshme dhe vullnetin e prokurorisë sepse në fund të fundit, asnje luftim i krimit nuk është i mundur nëse qytetarët nuk bashkëpunojnë me ne në raportimin e krimeve të ndryshme. Esenca do të jetë në fitimin e besimit të qytetarëve se nëse ata raportojnë krimet, ne do të veprojmë me efikasitet dhe nuk do të kursehet askush.

16. GJYKIMET NË VENDE TJERA JASHTË SALLAVE TË GJYKATAVE

Do ti kushtojmë vëmendje të posaçme edhe edukimit të brezave të rinj rrëth rëndësisë që ka procedura penale, nëse ata ndonjëherë ballafaqohen me ndonjë procedurë të tillë. Andaj në kuptim të nenit 286.2 të KPK-së ne do ti propozojmë gjykatës që disa seanca të caktuara, psh për gjykime kundër të pandehurve për narkotikë etj. të mbahen edhe jashtë sallave të gjykatave, në mënyrë që brezat më të rinj të kuptojnë se kryerja e veprave penale është e dënueshme dhe mund të marrin dënimë të larta me burgim por edhe me konfiskim të pasurisë, e kjo në kuptim të parandalimit të kryerjes së veprave penale, përmes edukimit dhe vetëdijësimit.

17. KOMUNIKIMI ME MEDIA

Një ndër aftësitë e kërkua e është pa dyshim edhe komunikimi efektiv dhe pozitiv me mediat. Andaj konsideroj se puna me media duhet të kuptohet dhe të punohet në dy rrafshet. Në rrafshin e parë puna me media duhet të hapet edhe më shumë sesa është tanë. Këtë e mendoj në kuptim të transparencës së plotë me publikun.

Mirëpo në anën tjeter, mendoj se rrjedha e informatave të tepërtë në media është e dëmshme për punën e prokurorisë dhe konsideroj se në këtë drejtim mbështetet edhe jemi

shembull për të keq, pasiqë ka shumë pak gjëra hetimore të cilat nuk e shohin dritën e shkrimeve në media dhe jo pak herë kjo ka dëmtuar punën e hetuesisë dhe ka minuar besimin e publikut në prokurorinë, duke qenë se më pas janë krijuar teori e opinione negative.

Përfundimisht me zgjedhjen time si Kryeprokuror i Shtetit vlerësoj se do të përfitoj sistemi ynë juridik në përgjithësi, e në veçanti sistemi prokurorial, dhe konsideroj se në mandatin tim, Prokurori i Shtetit do të jetë profesional, i përkushtuar dhe do të sjell shumë risi të cilat nuk i kemi pasur më parë. Mendoj se në këtë drejtim, kam përvojën tashmë të duhur, vizionin, aftësitë profesionale dhe rezultatet e deritashme në karrierën time profesionale si garancë e suksesit.

Në të gjitha rastet kur veprimet e kërkua të si më lartë nuk zbatohen nga prokurorët, do të inisistojmë në llogaridhënie dhe kjo besojmë se do të jetë çelësi i një prokurorie tjetër nga ajo sa kemi parë deri më tanë, kuptohet në kuptimin më pozitiv të mundshëm.

Pra llogaridhënia dhe vlerësimi i performancës do të jetë kryefjala në veprimet tona dhe këto do të kenë prioritetin absolut.

Përpos të lartcekurave, si Kryeprokuror i Shtetit në bashkëpunim me KPK-në do të inicioj edhe disa ndryshime të reja, që janë jetike për progresin e synuar. Këto do të përfshijnë:

- Ristrukturimi i plotë i PSRK-së. Duke pasur parasysh rëndësinë e madhe që ka PSRK, konsideroj se është e domosdoshme që prokuroria më e rëndësishme në sistemin tonë të drejtësisë të ketë ndryshime. Ndryshimet do të jenë rrënjosore dhe për këtë do të kërkohet bashkëpunim me KPK-në dhe MD-në. Bashkëpunimi do të jetë i nevojshëm pasiqë KPK dhe MD kanë në dorë mjetet ligjore për të kryer këtë ristrukturim të plotë të kësaj prokurorie.
- Progresi i sistemit të drejtësisë lidhet me politikën ndëshkimore për shumë arsy. Andaj përpos rritjes së trajnimeve për prokurorë për të zbatuar sa më shumë Manualin për Shqiptimin e Dënimive do të bashkëpunojmë ngushtë edhe me KGJK-në për të zbatuar në praktikë një gjë të tillë. Vetëm kur të zbatohet kjo, mund të shpresojmë për reforma të vërteta dhe progres në sistemin e drejtësisë.
- Vlerësimi i performancës së kryeprokurorëve. Kjo do të bëhet brenda 1 viti nga mandati dhe në bashkëpunim me KPK-në do të iniciojmë këtë metodë vlerësimi.
- Një gjë e ngjashme do të bëhet edhe me ZKPSH.

- Në bashkëpunim me KPK-në do të bëjmë të mundur që secili prokuror ta ketë në duar të tija mundësinë për avancim. Përmes meritokracisë dhe vlerësimit të drejtë e transparent do të përçojmë mesazhin se vet prokurorët e kanë në dorë avancimin e tyre e kjo do të bëhet përmes rezultateve të dëshmuara. Praktika e avancimeve të pamerituara do të eliminohet.
- Parakusht për progres të mirëfilltë do të jetë edhe mundësia që për prokurorinë per krimë të rënda, kryeprokurorë dhe prokurorë në Apel e PSRK të kemi edhe nga radhët jashtë prokurorëve aktual. Pra, në bashkëpunim me KPK-në dhe MD-në do të lejojmë mundësinë që gjyqtarë nga lëmia penale të mund të aplikojnë edhe në shkallët e larta të prokurorise e jo vetëm në atë fillestar. Nëse kjo do të bëhet me ndryshime ligjore apo jo, do të analizohet ndërkokë.
- Më pak trajnime ngase ka pasur të tilla me bollëk. Do të krijohet një databazë e trajnimeve ku do të shihet kush në sa trajnime ka qenë dhe efekti i atyre trajnimeve në punën e secilit prokuror. Nuk do të lejohet shtyrja e seancave për shkak të pjesëmarrjes së prokurorëve nëpër trajnime. Prokurorët do të obligohen që trajnimet ti planifikojnë së paku 2 muaj më herët.

Shkurt, 2022, Prishtinë

Kandidati për Kryeprokuror të Shtetit

Shqipdon Fazliu

